

KRONIKA ATK

(I SEMESTR 1972/73 r.)

I. ZMIANA NA STANOWISKU REKTORA ATK

Dnia 1. IX. 1972 r. odszedł na emeryturę ks. prof. dr Józef Iwanicki, który piastował urząd rektora ATK przez siedem lat. Urodzony w 1902 r. wstąpił w 1921 r. do Seminarium Duchownego we Włocławku. Po jego ukończeniu odbył studia uniwersyteckie w Strasburgu, gdzie w 1933 r. uzyskał doktorat z filozofii. Od 1936 r. wykładał w Seminarium Duchownym we Włocławku i był administratorem *Ateneum Kapłańskiego*. W 1946 r. zaczął wykładać na Wydziale Teologii Katolickiej UW oraz w Seminarium w Warszawie. W r. ak. 1947/48 dojeżdżał z wykładami na KUL. Habilitował się w 1949 r. na podstawie pracy o dedukcji naturalnej i logistycznej. W latach 1951—1956 był rektorem KUL i kierownikiem Katedry Metodologii na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej. W 1952 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1954 r. profesorem zwyczajnym. Po przejściu w 1956 r. na ATK był kierownikiem Katedry Logiki, Ogólnej Metodologii Nauk i Teorii Poznania oraz redaktorem *Studia Philosophiae Christianae*. Opublikował m. in.: *Leibnitz et des démonstrations mathématiques de l'existence de Dieu*, Strasburg 1933, *Dedukcja naturalna i logistyczna*, Warszawa 1949 oraz artykuły i recenzje w *Collectanea Theologica* i *Studia Philosophiae Christianae*, np. *Rysy charakterystyczne współczesnej psychologii w koncepcji materializmu marksistowskiego* (1951), *O charakterze względnym i bezwzględnym poznania metafizycznego* (1952), „Psychiczne” i „duchowe” w człowieku wg materializmu dialektycznego i wg tomizmu (1965), *O sylogistyce Arystotelesa* (1965), *Charakterystyka postulatów terminologicznych w psychologii ogólnej* (1967), *Wartość dowodu z celowości na istnienie Boga* (1968). Wybrany w 1965 r. rektorem Uczelni położył wielkie zasługi dla jej rozwoju zarówno przez zwiększenie kadry naukowej i liczby studentów, jak też rozbudowę kierunków specjalizacji, akcję wydawniczą, zakres podejmowanych prac oraz energię i wytrwałość w ich realizowaniu.

Z dniem 1.IX.1972 r. objął stanowisko rektora ks. prof. dr Jan Stępień, który od 1966 r. był prorektorem Uczelni. Związany z diecezją sandomierską, gdzie się urodził w 1910 r. oraz ukończył

Seminarium Duchowne, rozpoczął w 1932 r. studia na Wydziale Teologii Katolickiej UW. Po otrzymaniu w 1936 r. stopnia doktora teologii na podstawie pracy pt. *Uzdrowienie ślepych w Jerycho* wyjechał do Rzymu, gdzie przez trzy lata studiował na Papieskim Instytucie Biblijnym uzyskując tytuł *In re biblica doctus*. Bezpośrednio po powrocie rozpoczął wykłady w Seminarium Duchownym w Sandomierzu. Od 1960 r. wykłada na ATK. Habilitował się w roku 1961 przedstawiając rozprawę na temat autentyczności Listów do Tesaloniczan. W 1966 r. został kierownikiem Katedry Bibliistyki Nowego Testamentu, a w 1967 r. profesorem nadzwyczajnym. Jednocześnie dojeżdżał z wykładami na KUL i do Wrocławia. W swoich badaniach zajmuje się przede wszystkim Listami św. Pawła oraz rekonstrukcją jego teologii. Opublikował na ten temat wiele artykułów i rozpraw, zwłaszcza w *Collectanea Theologica* i *Studia Theologica Varsaviensia*, np. *Eschatologia św. Pawła* (1963 r.), *Organizacja pierwotnego Kościoła w Listach św. Pawła* (1964 r.), *Przywileje Ludu Bożego w świetle Rz 9, 4* (1967 r.), *Konstytutywne elementy Ludu Bożego w źródłach przedchrześcijańskich* (1970 r.), *Kościół Ciałem Chrystusa w wielkich Listach św. Pawła* (1971 r.). Zamieszczał też artykuły w pracach zbiorowych, jak *Podręczna Encyklopedia Biblijna, W nurcie zagadnień posoborowych*, *W kierunku człowieka, Studia Evangelica*. Ostatnio ukazała się jego książka pt. *Eklezjologia św. Pawła*.

II. INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 1972/73

W związku ze zmianą rektora inauguracja roku akademickiego, która się odbyła 18.X.1972 r., miała szczególny charakter. Zaszczycił ją swoją obecnością J. Em. ks. kard. Stefan Wyszyński, Prymas Polski, Wielki Kanclerz ATK. Uroczystość rozpoczęła się w kościele pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia N. M. P. na Bielanach Mszą św. koncelebrowaną przez ks. Prymasa z pracownikami naukowymi ATK. Homilię wygłosił jeden z koncelebransów, ks. doc. dr hab. J. Charytański. Nawiązując do czytań mszalnych na dzień św. Łukasza rozwinął myśl, że obowiązkiem katolickiej uczelni jest posługiwanie Słowu Bożemu przez ofiarną służbę prawdzie.

Następnie w rektoracie zebrali się profesorowie i zaproszeni goście wraz z ks. Prymasem, aby uczcić odchodzącego rektora, ks. prof. dr. J. Iwanickiego, któremu Rada Państwa przyznała Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Dekorując go tym wysokim odznaczeniem dr A. Merker, wicedyrektor Urzędu do Spraw Wyznań, podkreślił, że jest ono dowodem uznania za wieloletnią pracę naukową i zasługi położone w kierowaniu dwiema uczelniami. W odpowiedzi ks. Rektor podziękował za zaszczyt, jaki

go spotkał, widząc w nim raczej wyraz uznania dla pracy naukowo-dydaktycznej samych uczelni.

Na dalszą część inauguracji powrócono do kościoła, gdzie nowy rektor, ks. prof. dr J. Stępień, powitał przybyłych gości. Obecni byli m. in.: ks. bp L. Kaczmarek, ks. bp W. Pluta, ks. bp B. Bejze; S. Kaczor, wicedyrektor departamentu Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki; o. dr J. Tomziński, generał paulinów; prowincjałowie jezuitów, pallotyńców, redemptoryistów, franciszkanów i marianów; posłowie na sejm PRL, W. Jankowski, M. Kabat, S. Stomma i J. Zabłocki; o. prof. dr M. Krąpiec, rektor KUL, oraz doc. dr hab. S. Sawicki, prorektor; ks. prof. dr W. Gastpary, rektor ChAT; prof. dr K. Michałowski i prof. dr T. Dzierżykraj-Rogalski z PAN oraz prof. dr T. Przeciszewski z UMCS; ks. płk J. Humeński, dziekan WP; ks. R. Mieliński, redaktor *Przewodnika Katolickiego*, oraz ks. dr M. Peter, wicerektor Seminarium Duchownego w Poznaniu; ks. doc. dr hab. K. Romaniuk, rektor Seminarium Duchownego w Warszawie; przedstawiciele prasy i absolwenci Uczelni. Ks. Rektor odczytał też życzenia nadesłane przez ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

W czasie przemówienia inauguracyjnego (którego tekst zamieszczamy na początku numeru) ks. rektor wręczył ks. Prymasowi książkę pt. *W kierunku człowieka*, wydaną przez ATK z okazji 25-lecia jego sakry biskupiej. Jednocześnie chór akademicki odśpiewał okolicznościową pieśń L. v. Beethovena *Jubilate*. Na zakończenie ks. rektor J. Stępień skierował serdeczne słowa do ustępującego rektora. Delegacja studentów wręczyła ks. prof. J. Iwanickiemu kwiaty, a chór wykonał pieśń W. Żeleńskiego pt. *Wdzięczności śpiew*.

Z kolei prorektor, ks. prof. dr I. Subera, odczytał telegramy, jakie w związku z inauguracją nadesłali: ks. kard. K. Wojtyła, ks. arcybiskup B. Kominek, ks. arcybiskup A. Baraniak oraz księża biskupi: S. Bareła, J. Rozwadowski, B. Sikorski, W. Jędruszak, I. Jeż, J. Stroba, J. Mazur, W. Miziołek, J. Wojtkowski, W. Urban, E. Hcewicz, W. Obłąk, H. Mościcki, E. Materski, Cz. Domin i A. Wronka. Następnie ks. Prorektor przedstawił sprawozdanie za ub. r. ak. Był to 18 rok istnienia ATK jako samodzielnej uczelni i 54 jako kontynuatorki Wydziału Teologii Katolickiej UW. Uczelnia zatrudniała 260 pracowników, a mianowicie: 77 etatowych pracowników naukowych (6 profesorów zw., 7 nadzw., 20 docentów, 30 adiunktów w tym 1 niepełnozatrudniony, 5 st. asystentów, 3 asystentów, 2 st. wykładowców w tym 1 niepełnozatr., 1 wykładowcę 3 lektorów), 102 prowadzących zajęcia zleczone, 3 asystentów techn.,

13 pracowników bibliotecznych w tym 2 niepełnozatr., 26 administracyjnych w tym 1 niepełnozatr., 39 gospodarczych w tym 8 niepełnozatr. Studentów na studiach dziennych było 923. Działo 14 kół naukowych i organizacji młodzieżowych. 89 osób wzięło udział w obozie letnim oraz 20 w obozie historyków sztuki kościelnej. 132 osoby otrzymały imienne nagrody na sumę 59 000 zł.

Wydział Teologiczny prowadził punkty konsultacyjne w Katowicach, Gorzowie Wlkp. i Płocku. Zatrudniał 40 etatowych pracowników (2 profesorów zw., 6 nadzw., 10 docentów, 13 adiunktów, 5 st. asystentów, 2 asystentów, 1 st. wykładowcę, 1 wykładowcę) i 43 prowadzących zajęcia zleczone na studiach stacjonarnych. Nominację na profesora nadzw. otrzymało 2 docentów. Z grona profesorów odeszli: śp. ks. prof. em. dr W. Kwiatkowski i śp. ks. doc. dr hab. L. Stefaniak. Odbyło się 5 sympozjów naukowych i wiele spotkań z gośćmi zagranicznymi. Wydrukowano 77 prac naukowych, oddano do druku 95. Wydział redaguje *Studia Theologica Varsaviensia*, *Biuletyn Informacyjny* w wersji polskiej i francuskiej oraz *Collectanea Theologica*. Studentów było 368. Przeprowadzono 9 przewodów habilitacyjnych, 6 doktorskich, udzielono 35 magisteriów.

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej miał 21 etatowych pracowników naukowych (2 profesorów zw., 6 docentów, 11 adiunktów w tym 1 niepełnozatr., 1 asystenta, 1 st. wykładowcę niepełnozatr.) oraz 36 prowadzących zajęcia zleczone. Ministerstwo zatwierdziło 1 doktora hab. i powołało go na docenta etatowego. Odbyły się 3 sympozja naukowe. Wydrukowano 36 prac, oddano do druku 54. Wydział redaguje *Studia Philosophiae Christianae*. Studentów było 413. Przeprowadzono 2 habilitacje, 1 przewód doktorski, nostryfikowano 1 doktorat zagraniczny, nadano 30 magisteriów.

Wydział Prawa Kanonicznego zatrudnia 13 etatowych pracowników naukowych (2 profesorów zw., 1 nadzw., 4 docentów, 6 adiunktów) oraz 11 prowadzących zajęcia zleczone. Odbyło się 5 sympozjów naukowych. Wydrukowano 23 prace, oddano do druku 25. Wydział redaguje *Prawo Kanoniczne*. Studentów było 142. Przeprowadzono 1 przewód doktorski, 10 studentów otrzymało magisteria.

Biblioteka ATK zakupiła 3147 woluminów, otrzymała z wymiany 560 woluminów i 1224 z darów (na sumę 595 000 zł). Posiada 1068 tytułów czasopism, z czego w okresie sprawozdawczym prenumerowano 113 czasopism zagranicznych i 196 krajowych (łącznie na sumę 56 613 zł), drogą wymiany otrzymano 150 zagranicznych i 44 krajowych oraz w formie darów uzyskano 47 czasopism zagranicznych i 50 krajowych.

Dochody Uczelni wynosiły 1 482 000 zł, wydatki zaś 16 537 000 zł.

Po sprawozdaniu nastąpiła immatrykulacja 8 studentów reprezen-

tujących młodzież, która w dniach 19—20.IX.1972 r. złożyła egzamin wstępny i została przyjęta na I rok studiów. W tym czasie chór akademicki tradycyjnym zwyczajem odśpiewał hymn *Gaude, Mater Polonia*.

Inauguracyjny wykład pt. *Prawo kanoniczne na tle trendów antyjurydycznych* wygłosił ks. doc. dr hab. R. Sobański. Prelegent wyszedł z podkreślanej po Soborze Watykańskim II antynomii między Kościołem prawa a Kościołem miłości. Nasuwa się stąd potrzeba wyjaśnienia podstaw prawa kościelnego. Nie można szukać źródeł prawa w niedoskonałości natury ludzkiej, bo wtedy staje się ono jedynie złem koniecznym. Prawo należy do istoty społeczeństwa, ponieważ stosunek prawny następuje w wyniku nawiązania relacji społecznych (*ubi societas, ibi ius*). Również Kościół bez prawa byłby pozbawiony koniecznego, widzialno-społecznego elementu. Przy tym nie należy ujmować Kościoła tylko na płaszczyźnie naturalnej, tj. jako społeczności doskonałej. Obowiązkiem kanonistów jest wykazać metakanoniczne, zbawcze odniesienie przepisów kościelnych, tj. teologiczny wymiar prawa, które powinno być przestrzegane w wierze i miłości (*lex suprema salus animarum*) W ten sposób wina przedsoborowego jurydyzmu stanie się „szczęśliwą winą”

Na koniec zabrał głos ks. Prymas rozwijając myśl, że uczelnia katolicka ma dbać o zachowanie właściwych proporcji między myślą, wiarą i czynem (pełny tekst przemówienia podajemy na początku numeru). Inaugurację zakończyło wspólne odśpiewanie *Gaudeamus igitur*.

III. TYTUŁY, STOPNIE I PUBLIKACJE NAUKOWE

1. Nominacje profesorskie

Dekretem Rady Państwa otrzymali tytuł profesora nadzwyczajnego: ks. doc. dr J. Bar (przebywający na urlopie naukowym w Rzymie), ks. doc. dr hab. H. Rybus, ks. doc. dr hab. M. Żurowski. Wręczenia aktów nominacyjnych dokonał dnia 17. II. 1973 r. w Belwederze prof. dr H. Jabłoński, Przewodniczący Rady Państwa. W wygłoszonym przy tej okazji przemówieniu podkreślił, że 79 nowomianowanych profesorów stanowi pierwszą grupę uczonych wyróżnionych w Roku Nauki Polskiej.

2. Docentury i habilitacje

Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zatwierdziło stopień doktora habilitowanego nadany w ub. r. ak. przez Radę Wydziału Teologicznego ks. dr. J. Charytańskiemu

i ks. bp. dr. K. Majdańskiemu oraz przez Radę Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej ks. bp. dr. B. Bejze, powołując ich z dniem 1.XII.1972 r. na docentów etatowych.

Dnia 16.I.1973 r. Rada Wydziału Teologicznego nadała stopień doktora habilitowanego ks. dr. F. Stopniakowi na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz pracy pt. *Kościół na Lubelszczyźnie i Podlasiu na przełomie XIX i XX w.* Recenzentami byli: ks. prof. dr H. Wyczawski, ks. prof. dr H. Rybus i ks. prof. dr M. Żywczyński z KUL.

3. Promocje i przewody doktorskie

Na uroczystej promocji w dniu 16.I.1973 r. otrzymali dyplomy doktorskie następujący księża, których przewody doktorskie odbyły się w ulb. r. ak.: T. Łukaszuk (teologia dogmatyczna), L. Olszewski (bibliastyka N. T.), B. Dyduła (teologia moralna), E. Stanuła (patrologia), F. Murawiec (historia Kościoła).

Rada Wydziału Teologicznego nadała 19.I.1973 r. tytuł doktora ks. mgr. Z. Piaseckiemu na podstawie rozprawy pt. *Psalm responsoryjny jako aktualizacja czytań mszalnych*. Promotorem był ks. prof. dr S. Grzybek, recenzentami zaś: ks. doc. dr hab. L. Kuc i ks. prof. dr S. Łach z KUL.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego przeprowadziła dwa przewody doktorskie. Dnia 19.XII.1972 r. miała miejsce publiczna obrona rozprawy ks. mgr. T. Kukli pt. *Zaniedbanie obowiązku rezydencji w świetle prawa karnego*. Promotorem był ks. prof. dr M. Myrcha, recenzentami: ks. prof. dr I. Subera i ks. doc. dr hab. J. Grzywacz z KUL. W dniu 23.I.1973 r. odbyła się obrona pracy ks. mgr. W. Abramczyka pt. *Właściwość sądów kościelnych w świetle dekretu papieża Innocentego III „Novit ille”*. Promotorem był ks. prof. dr M. Myrcha, recenzentami: ks. prof. dr M. Żurowski i prof. dr Z. Papierowski z KUL.

4. Publikacje naukowe i wydawnictwa ciągłe

Nakładem ATK ukazały się w małej poligrafii następujące pozycje: J. Łach — M. Wolniewicz (red.), *Współczesna bibliastyka polska (1945—1970)* (materiały VIII kongresu biblistów polskich, jaki się odbył na ATK 25—27.V.1970 r., oraz artykuły omawiające dorobek bibliastyki w latach powojennych); J. R. Bar — R. Sobański (red.), *Polska bibliografia teologii i prawa kanonicznego za lata 1949—1968* (kontynuacja wcześniej wydanych prac: *Polska bibliografia teologiczna za lata 1940—1948* oraz *Polska bi-*

bliografia teologii i prawa kanonicznego za rok 1969); F. Zapłata, *Kościół katolicki w Indiach. Problem jego dialogu z hinduizmem* (rozprawa habilitacyjna); T. Gałkowski (red.), *Wybrane zagadnienia z defektologii t. 1* (materiały dwuletniego studium defektologii na Wydziale Teologii Chrześcijańskiej); I. Subera, *Metodologia prawno-historyczna* (skrypt dla studentów Wydziału Prawa Kanonicznego); E. Sztąfrowski (red.), *Posoborowe prawodawstwo kościelne t. 4 z. 1—3* (kontynuacja zbioru dokumentów prawno-liturgicznych); *Biuletyn Informacyjny* 1972 nr 1—2. 3—4. 5—6. (wersja polska i francuska).

Wyszły również: *Studia Theologica Varsaviensia* 10 (1972) nr 2; *Studia Philosophiae Christianae* 8 (1972) nr 2; *Prawo Kanoniczne* 15 (1972) nr 3—4; *Collectanea Theologica* 42 (1972) nr 3 i 4.

IV. KURSY, SYMPOZJA, ZEBRANIA WYDZIAŁOWE

1. Wydział Teologiczny

a) Kurs dla duchowieństwa

Organizowany co roku, szósty z kolei kurs dla duchowieństwa odbył się w dniach 11—13.IX.1972 r. pod hasłem: *Sakrament w życiu człowieka dzisiaj*. Po raz pierwszy był to nie tylko kurs homiletyczno-katechetyczny, lecz także liturgiczny. Na jego rozpoczęcie ks. bp J. Modzelewski odprawił Mszę św. koncelebrowaną z pracownikami naukowymi ATK. Homilię okolicznościową wygłosił ks. dr J. Salij. Po Mszy św. powitał uczestników kursu ks. rektor J. Stępień, a następnie przemówił ks. bp J. Modzelewski.

Biblijną podstawę dla tematyki kursu stanowił wykład ks. dr. M. Wolniewicza pt. *Świat — rzeczywistością, zagrożeniem, łaską*. Prelegent wyjaśnił, że w Biblii wyrażenie „świat” posiada trzy znaczenia. Przede wszystkim jest rzeczywistością stworzoną przez Boga i dlatego dobrą. Po upadku człowieka stał się zagrożeniem wymagającym przewyciężenia. Odkupiony w Chrystusie jest miejscem dziejów zbawienia, tj. łaską, postulującą udział człowieka wierzącego w jego odnowie. Kontynuując tę myśl ks. dr. S. Czerwik rozwinął temat: *Sakrament znakiem i źródłem przemiany*. Zapoczątkowane przez Chrystusa dzieło odnowy dokonuje się w Kościele, w którym zwłaszcza przez chrzest, bierzmowanie i Eucharystię stajemy się współtwórcami nie tylko osobistej przemiany, lecz również ostatecznego kształtu całego świata. Z liturgicznego punktu widzenia referent zwrócił uwagę na potrzebę poprawności, komunikatywności oraz obrzędowości słów i gestów

sakramentalnych. Natomiast dr A. Stanowski z KUL w wykładzie pt. *Sakrament w społeczeństwie i kulturze* omówił język i charakter nadprzyrodzony sakramentów na tle ogólnoludzkich, a szczególnie kulturotwórczych i religioznawczych aspektów znaku.

Następnego dnia dr K. Śliwiński w referacie pt. *Słowo i gest w liturgii* położył nacisk na płynące z wiary osobiste zaangażowanie w sprawowaniu czynności liturgicznych. Tematykę homiletyczno-katechetyczną podjął ks. doc. dr hab. J. Charytański w wykładzie: *Człowiek i świat w homilii i katechezie*. Obie te formy przepowiadania nie tylko obwieszczają Boga i dzieło Jego zbawienia, ale jednocześnie podają właściwą interpretację samego człowieka i jego losów, a przez to zwiastują człowiekowi człowieka.

Wieczorem pierwszego dnia odprawione zostało nabożeństwo Słowa Bożego poświęcone rozważaniu nt. *Człowiek współdziała z Bogiem w budowaniu nowego świata*. W drugim i trzecim dniu odbywały się konwersatoria biblijno-liturgiczno-homiletyczne oraz katechetyczne, na których w swobodnej dyskusji pogłębiano antropologiczną problematykę wysuniętą w referatach plenarnych. Głoszone też były na ten temat homilie we Mszach św. koncelebrowanych. Trzeciego dnia ks. bp J. Modzelewski omówił program kaznodziejski Episkopatu Polski na r. 1972/73. Przemówienie końcowe wygłosił ks. rektor J. Stępień podsumowując prace i osiągnięcia kursu.

Bezpośrednio po kursie odbyły się trzydniowe rekolekcje dla duchowieństwa, które poprowadził ks. M. Popiel.

b) Wykład publiczny

Dnia 18.XII.1972 r. ks. doc. dr hab. S. Olejnik w wykładzie pt. *Jedność wiary a pluralizm teologiczny* omówił tematykę ostatniego spotkania Międzynarodowej Komisji Teologicznej (Rzym, 5—11.X.1972 r.), w którym jako członek Komisji brał udział. Faktem oczywistym jest istnienie pluralizmu w życiu społecznym, kulturalnym, politycznym itp. Ostatnio przyjął się powszechnie termin „pluralizm teologiczny”, którym posługuje się nawet papież. Dostrzeżono też „pluralizm biblijny”, tj. dwujednię, a nie monolit, Starego i Nowego Testamentu, jak również wielopłaszczyznowość w Nowym Testamencie. Z drugiej strony próby tłumaczenia prawd objawionych językiem filozoficzno-teologicznym rodzą wielość wiary, chociaż wiadomo, że Kościół jeszcze przed powstaniem kanonu Pisma św. ustalił swoje *Credo*, którego centrum stanowi Chrystus i Jego zbawcze dzieło. Sam Kościół używa w nauczaniu terminów filozoficznych, nie sankcjonując jednak przez to żadnej

filozofii. Kościół więc opowiada się za pluralizmem, nie zaś immobilizmem wiary, ale jednocześnie zastrzega sobie określanie granic pluralizmu.

2. Wydział Filozofii Chrześcijańskiej

a) Sympozjum hermeneutyki filozoficznej

Dla studentów kierunków filozoficznych (z wyłączeniem psychologicznego) zorganizowano dnia 23.V.1972 r. sympozjum poświęcone wybranym zagadnieniom hermeneutyki filozoficznej. Ks. dr hab. J. Tischner z Krakowa (który w ub. r. ak. habilitował się na ATK) wygłosił referat pt. *Antropologiczne podstawy hermeneutyki filozoficznej*. Następnie dr S. Grygiel z Krakowa miał prelekcję nt. *Teoria symbolu*. Na drugiej części sympozjum, która miała miejsce dnia 18.XII.1972 r., ks. J. Tischner mówił nt. *Teoria rozumienia*, a dr S. Grygiel referował *Zagadnienie rozumienia symboli*.

b) Posiedzenia naukowe

Wykładowcy oraz studenci kierunków filozoficznych wysłuchali w dniu 27.XI.1972 r. sprawozdań z kontaktów zagranicznych, jakie ostatnio nawiązali pracownicy naukowcy Wydziału. Doc. dr M. Gogacz zatytułował swój referat: *Spotkanie się kultur w średniowieczu (na marginesie V Kongresu Filozofii Średniowiecza, Madryt 5—12. br.)*. Dr hab. A. Póltawski podzielił się wrażeniami z Międzynarodowego Kongresu Fenomenologii w N. Yorku (3—8. IX. br.) oraz ze swych odwiedzin w Archiwum Husserlińskim w Louvain. Natomiast o. doc. dr hab. E. Morawiec scharakteryzował ośrodek filozoficzny w Katolickim Instytucie w Paryżu.

Na posiedzeniu naukowym w dniu 11.XII.1972 r. dr A. Siemianowski wygłosił referat pt. *Koncepcja nauk praktycznych Adama Podgóreckiego*. Przy tej okazji ustalono, że tego rodzaju zebrania powinny się odbywać co dwa miesiące.

3. Wydział Prawa Kanonicznego

a) Sesja ogólnopolska

Zwołana na dzień 20.XI.1972 r. ogólnopolska sesja kanonistów zgromadziła nie tylko pracowników naukowych Uczelni, ale również kanonistów z KUL, z seminariów duchownych i zakonnych oraz z kurii diecezjalnych. Sesji przewodniczył ks. prof. dr M. Żu-

rowski, dziekan Wydziału. W nawiązaniu do sympozjum ku czci M. Kopernika, jakie Wydział Teologiczny urządził w dniu 27.III. 1972 r., ks. doc. dr hab. T. Pawluk, prodziekan Wydziału, przedstawił *Ustosunkowanie się cenzorskiego urzędu Kościoła do dzieła Kopernika w aspekcie historyczno-prawnym*. Najpierw omówił wpływ środowiska kościelnego, w jakim Kopernik się wychował, na powstanie jego dzieła. Następnie zestawiał wydarzenia związane z wydaniem klauzury cenzorskiej dnia 5.III.1616 r. jak również przepisów Kongregacji Indeksu z 15.V.1620 r. (która nie potępiła dzieła, tylko je zawiesiła *donec corrigatur*). Na koniec próbował wnikać w genezę zakazu. Recepcję nowego systemu utrudniał ówczesny antropocentryzm religijny. Zresztą pierwszymi przeciwnikami heliocentryzmu byli czołowi teologowie protestanccy opowiadający się za literalną interpretacją Pisma św. Potępiali go także teologowie i biskupi prawosławni. Trybunał kościelny został zmuszony do zajęcia stanowiska w związku ze sprawą Galileusza. Wspomniane dekrety nie miały przy tym znaczenia dogmatycznego, gdyż — jak wiadomo — kongregacje rzymskie nie są nieomyłne. Konsultorzy Kongregacji Indeksu działali w dobrej wierze przekonani o bezpodstawności hipotezy heliocentrycznej, zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy. Jeszcze w 1819 r., kiedy dzieło Kopernika znalazło się po raz ostatni na Indeksie, wysuwano przeciwko niemu racje także naukowe.

Uzupełnieniem referatu była prelekcja o. dr. F. Pasternaka pt. *Zagadnienie tolerancji religijnej w dokumentach Soboru Watykańskiego II*. Przesoborowy stosunek Kościoła do innych wyznań i religii opierał się na przekonaniu, że w Kościele katolickim znajduje się pełna prawda. Stąd wyznawcy innych religii byli rzeczywiście tylko „tolerowani”. Sobór stwierdza istnienie poza Kościołem katolickim elementów uświęcenia i prawdy. Jednocześnie wskazuje na naturę ludzką jako podstawę osobistej godności człowieka oraz jego prawa do rozwoju indywidualno-społecznego, w tym również do poszanowania przekonań religijnych.

Po obu referatach wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos zarówno kanoniści jak i obecni teologowie. Postulowano, aby zwłaszcza pierwszy z wykładów, który ma być opublikowany w *Studiach Warmińskich*, był mniej apologetyczny i polemiczny, a bardziej obiektywny. Podkreślano też celowość takich sympozjów.

b) Posiedzenie naukowe

Dnia 18.I.1973 r. ks. prof. dr M. Myrcha podzielił się z wykładowcami i studentami Wydziału swoimi najnowszymi przemyśleniami nt. *Pojęcie przestępstwa*.

V. GOŚCIE UCZELNI

Przebywająca w Polsce 9-osobowa delegacja zachodnioniemieckiej sekcji *Pax Christi* odwiedziła dnia 16.X.1972 r. naszą Uczelnię. Delegacja reprezentowała ośrodki w Moguncji, Limburgu, Paderborn i Fryburgu. Przewodniczył jej prof. dr H. Pfister z Fryburga. W spotkaniu z władzami i pracownikami naukowymi ATK goście interesowali się życiem Akademii wyrażając uznanie dla jej rozwoju.

Tego samego dnia był gościem ATK ks. prof. J. B. Molin z Paryża, który zna nieco język polski. Wygłosił on dla studentów I r. teologii praktycznej i III r. teologii ogólnej wykład pt. *Modlitwa powszechna*, tłumaczony przez ks. dr. S. Czerwika. Następnego dnia odbył się drugi wykład pt. *Nowy obrzęd Mszy św.* Prelegent omówił obecny kształt Mszy św., jego genezę i zasady dokonanej reformy.

W dniu 19.X.1972 r. miało miejsce spotkanie pracowników naukowych z ks. dr. J. F. Sixem, sekretarzem Sekretariatu dla Niewierzących przy Episkopacie Francji i konsultorem Papieskiego Sekretariatu dla Niewierzących. Był on w Polsce w kwietniu 1970 r. i nawiązał wówczas kontakt z ATK. Jest autorem wielu książek, m. in. wydanej ostatnio w języku polskim pt. *Od „Syllabus” do dialogu*. W interesującej rozmowie przedstawił aktualne formy dialogu z niewierzącymi we Francji na tle postępującej ateizacji społeczeństwa. Nawiązując do swego przemówienia inauguracyjnego ks. rektor J. Stępień wskazał na uderzającą zbieżność tej problematyki z aktualnym planem działalności Uczelni. W dyskusji wziął udział prof. dr A. Grzegorzczak z PAN.

24.X.1972 r. Akademia gościła znanego filozofa i psychologa, ks. prof. dr. P. Siwka SJ, który przybył do kraju po blisko 40 latach nieobecności. Przekazał on bibliotece ATK swoje dzieło pt. *Lectiones variantes 50 codicum manuscriptorum graecorum operis Aristotelis „Parva Naturalia”*, stanowiące owoc niemal 30-letnich poszukiwań po bibliotekach Europy. W przemówieniu powitalnym ks. rektor serdecznie podziękował za cenny dar. Następnie dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, ks. prof. dr K. Kłósak, zapoznał obecnych pracowników naukowych i studentów z dorobkiem naukowobadawczym i wydawniczym dostojnego gościa. Ze swej strony ks. prof. P. Siwek wypowiedział się z uznaniem o Uczelni, która jest znana na Zachodzie z osiągnięć naukowych i wydawniczych. Potem wygłosił wykład pt. *Żarzuty przeciw argumentacji wolności woli ze świadomości człowieka*.

Warto dodać, że po wyjeździe ks. P. Siwka ks. rektor J. Stępień skierował do niego do Rzymu list z podziękowaniem za niedawną wizytę. W odpowiedzi otrzymał 4 inne dzieła autora o tej

samej tematyce: grecko-łaciński tekst traktatu Arystotelesa *De Anima* oraz *Parva Naturalia*, który jest dalszym ciągiem poprzedniego, jak również francuski opis zbadanych manuskryptów obu traktatów (65 dotyczących *De Anima* i 50 zawierających *Parva Naturalia*).

2.XI.1972 r. przybył na ATK ks. E. L. Skwor, generał salwatorianów, w towarzystwie współbraci zakonnych: ks. bp. A. Coteya, ordynariusza diecezji Nchingwea w Tanzanii (Afryka), ks. mgr. S. Kłaputa, prowincjała salwatorianów w Polsce (absolwenta ATK), ks. mgr. P. Stanoszka, tłumacza, oraz salwatorianów-wykładowców naszej Uczelni, ks. dr. H. Jurosa i ks. dr. Cz. Cekiery. Ks. bp A. Cotey, w którego diecezji pracuje 8 polskich salwatorianów, szuka w Polsce dalszych współpracowników. Goście interesowali się działalnością specjalizacji misjologicznej ATK podkreślając ogólne zapotrzebowanie na misjonarzy duchownych i świeckich.

Dnia 6.XI.1972 r. prof. dr W. H. C. Friend, dziekan Wydziału Historii Kościoła na uniwersytecie w Glasgow, wygłosił publiczny wykład pt. *Archeologia a N. Testament*. Tłumaczył z angielskiego dr hab. A. Półtawski. Prelegent omówił znaczenie archeologii dla badań nad N. Testamentem. Szczególną uwagę zwrócił na odkrycie kodeksów papirusowych z Nag-Hammadi, a wśród nich na gnostyczką *Ewangelię Tomasza*. Archeologia poświadcza ścisły związek pism N. Testamentu ze środowiskiem, w jakim powstały. Oprócz pracowników naukowych Akademii obecni byli zaproszeni goście z PAN i Muzeum Narodowego, m. in. prof. dr K. Michałowski, prof. dr T. Dzierżykraj-Rogalski i dr S. Jakobielski.

W dniu 8.XI.1972 r. spotkał się w rektoracie z pracownikami naukowymi Uczelni o. V. Cosmao OP, dyrektor *Centre de recherches sur le développement harmonieux*, który poprzedniego dnia wygłosił w warszawskim oddziale KIK odczyt pt. *Socjologia twórczości teologicznej*.

Na Wydziale Teologicznym odbyło się dnia 16.XI.1972 r. spotkanie pracowników naukowych i studentów z ks. prof. dr. J. Starckym, znanym francuskim archeologiem i biblistą, badaczem grot w Qumran. Zebraniu przewodniczył prodziekan, ks. prof. dr J. Pasierb, który wprowadził w tematykę wykładu. Prelegent omówił wyniki dotychczasowych odkryć w Qumran oraz ich znaczenie dla biblistyki. Wykład ilustrowany był przezrociami.

Przedstawiciele kierunku katechetycznego gościli w dniu 3.I. 1973 r. członków zarządu europejskiej ekipy katechetycznej. Należy przypomnieć, że zarząd ten, w skład którego wchodzi m. in. ks. doc. dr hab. J. Charytański, wybrany został na zjeździe w Wiedniu w dniach 22—26.V.1972 r. Delegaci, którzy przybyli na

zaproszenie ATK, dyskutowali nad programem akademickich studiów katechetycznych. Zapoznali się z organizacją studiów tego kierunku na naszej Uczelni, liczbą studentów, wydawnictwami itp. Szczególne zainteresowanie wzbudził wydany niedawno dwutomowy podręcznik metodyczny dla katechetów pt. *Bóg z nami*. Następnie wygłosili trzy wykłady dla studentów i zaproszonych gości, wśród których był obecny bp T. Błażkiewicz, sufragan przemyski, i wizytatorzy nauczania katechetycznego z różnych diecezji. Ks. F. Schrebmeyer, wicedyrektor Instytutu Katechetycznego w Monachium, prezes ekipy, mówił o przedmiocie katechezy. Wykład tłumaczony był przez ks. dr. J. Murawskiego. Ks. M. Laurent, dyrektor narodowego centrum nauczania religii we Francji i redaktor naczelny czasopisma *Catéchèse*, przedstawił aktualne problemy katechezy francuskiej. Ks. E. Alberich, wicerektor rzymskiego Uniwersytetu *Ateneo Salesiano*, gdzie istnieje rozbudowana specjalizacja katechetyki, ukazał rolę katechezy w procesie dojrzewiania wiary. Obie konferencje tłumaczył ks. dr hab. J. Tarnowski.

VI. WYJAZDY ZAGRANICZNE

Jak wspomniano wyżej, dr hab. A. Półtawski wziął udział w Międzynarodowym Kongresie Fenomenologicznym zorganizowanym przez *The International Husserl and Phenomenological Research Society* na *St. John's University* w N. Yorku w dniach 3—8.IX.1972 r., gdzie wygłosił odczyt pt. *Consciousness and Action in Ingarden's Thought* (Świadomość i czyn według Ingardena). W drodze powrotnej nawiązał kontakty naukowe we Francji i Belgii.

Ks. doc. dr hab. L. Kuc oraz doc. dr M. Gogacz uczestniczyli w V Kongresie Filozofii Średniowiecza, jaki się odbył w Madrycie w dniach 5—12.IX.1972 r. Pierwszy z nich wygłosił komunikat o teologicznej myśli Kopernika, drugi zaś o neoplatonńskiej inspiracji systemu heliocentrycznego.

Ks. dr H. Juros i ks. dr T. Sikorski brali czynny udział w Kongresie międzywyznaniowego stowarzyszenia *Societas Ethica*, który się odbył w Chur (Szwajcaria) w dniach 13—18.IX.1972 r. Zasadniczy temat zjazdu brzmiał: *Człowiek i społeczność*. Omawiano także dodatkowy temat oparty na badaniach ankietowych: *Uniwersytet i etyka*.

W dniach 24—27.IX.1972 r. obradował w Norymberdze Kongres Historyków Prawa, który zgromadził 250 uczestników. Ks. prof. dr M. Żurowski wygłosił na jednej z sekcji referat pt. *Das Problem der Erstreckung der Strafsanktion auf Personen die zum*

Straffälligen anderweitig in Beziehung stehen nach der Lehre der Dekretisten und Dekretalisten (Problem wymierzania sankcji karnej osobom związanym z przestępcą według nauki dekretystów i dekretalistów). Przed zjazdem odwiedził ośrodki wiedzy kanonicznej w Madrycie, Salamance i Pampelunie.

Przebywający w Rzymie w związku z IV plenarną sesją Międzynarodowej Komisji Teologicznej ks. doc. dr hab. S. Olejnik wygłosił dnia 22.X.1972 r. w polskim kościele pod wezwaniem św. Stanisława konferencję pt. *Jedność wiary a pluralizm teologiczny*. Konferencja przeznaczona była dla polskich sióstr zakonnych mieszkających w Wiecznym Mieście, zebranych na miesięcznym skupieniu.

Ks. dr hab. F. Zapłata, kierownik specjalizacji misjologicznej ATK, był członkiem 4-osobowej delegacji polskiej na Międzynarodową Konferencję Misyjną zorganizowaną przez Kongregację Ewangelizacji Ludów w Lyonie w dniach 9—12.XI.1972 r. z okazji 150 rocznicy założenia w Lyonie Dzieła Rozkrzewiania Wiary. Konferencja zgromadziła przedstawicieli 52 państw. Ks. F. Zapłata przedstawił tam sprawozdanie ze stanu misjologii w Polsce pt. *La missiologie en Pologne*, które się ukaże wkrótce w czasopiśmie *Neue Zeitschrift für Missionwissenschaft (Nouvelle Revue des Sciences Missionnaires)*. Zwiedził następnie ośrodki w Paryżu, Louvain, Brugge, St. André i St. Augustin k. Bonn, informując wszędzie o osiągnięciach polskiej misjologii. Zaprosił do Polski ks. prof. R. Bastide z Paryża, ks. dr. A. Vanderperre, rektora Kolegium dla Ameryki Łacińskiej przy Uniwersytecie w Louvain, ks. dr. M. Schoyans, profesora tegoż Kolegium, oraz ks. dr. W. Sake SVD, dyrektora Międzynarodowego Instytutu Lingwistyczno-Etnologicznego. Ustalił warunki wymiany czasopism: *Missi* w Lyonie, *Spiritus* w Paryżu i *Rhythmes du Monde* w St. André.

Na zaproszenie ks. prof. dr. J. G. Zieglera, który był gościem naszej Uczelni 2.V.1972 r., ks. prof. dr S. Grzybek, dziekan Wydziału Teologicznego, wygłosił dnia 16.XI.1972 r. dla studentów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu J. Gutenberga w Moguncji (Mainz) wykład pt. *Strukturen der biblischen Ethik* (Struktury biblijnej nauki moralności). W miesiąc później, dnia 14.XII.1972 r., w tym samym zespole ks. dr T. Sikorski miał wykład pt. *Moral-theologische Implikationen der „praeparatio evangelica“* (Implikacje moralnoteologiczne soborowego tematu „praeparatio evangelica”). Po obu prelekcjach odbyła się dyskusja na seminarium doktoranckim prof. J. G. Zieglera.

VII. DZIAŁALNOŚĆ POZA UCZELNIĄ

1. Zjazdy naukowe

Oprócz stałych wyjazdów z wykładami na punkty konsultacyjne prowadzone aktualnie w Katowicach, Gorzowie Wlkp. i Płocku pracownicy naukowcy ATK brali udział w różnych spotkaniach ogólnopolskich. W dniach 9—11.IX.1972 r. pracownicy Katedry Teologii Moralnej uczestniczyli w ogólnopolskiej sesji teologów moralistów. Obradom przewodniczył ks. doc. dr hab. S. Olejnik, przewodniczący Sekcji. Ks. dr H. Juros w swoim referacie poruszył zagadnienie przekazywania chrześcijańskiej doktryny moralnej. Omawiając istotne czynniki decydujące o formowaniu się świadomości moralnej wskazał na konieczność stworzenia w społeczeństwie polskim warunków, które by ułatwiły podawanie nauki moralnej integralnej. Przedmiotem wykładu ks. dr. T. Sikorskiego było kształtowanie etosu chrześcijańskiego w świetle struktur etyki teologicznej (oba referaty zamieszczone są w niniejszym numerze). Ks. dr J. Bajda przedstawił rezultaty swoich badań odnośnie do recepcji wykładu teologii moralnej w dwóch seminariach duchownych, przeprowadzonego w oparciu o koncepcję powołania. Ks. dr J. Pryszyk w wygłosił komunikat na temat biuletynu teologicznomoralnego w *Collectanea Theologica* (por. sprawozdanie ze zjazdu w obecnym numerze).

12.IX.1972 r. we Wrocławiu miał miejsce ogólnopolski zjazd kanonistów poświęcony współczesnym problemom prawa kanonicznego. Ks. doc. dr hab. T. Pawluk zreferował niektóre aspekty *motu proprio* „*Causas matrimoniales*” z 28.III.1971 r. wprowadzającego zmiany do procesu o nieważność małżeństwa. Ks. dr T. Pieronek zapoznał słuchaczy ze strukturą diecezjalnych rad duszpasterskich w prawie powszechnym i partykularnym polskim.

Ks. dr hab. F. Stopniak uczestniczył w międzynarodowym kolokwium historyków w Zamościu w dniach 17—20.X.1972 r., zorganizowanym przez Instytut Historii PAN i Uniwersytet MCS. Tematem zjazdu były badania historyczne nad przesiedleniami ludności przez III Rzeszę i jej sojuszników na terytoriach okupowanych podczas II wojny światowej (por. sprawozdanie zamieszczone w niniejszym numerze).

Pracownicy Katedry Dogmatyki Pozytywnej brali udział w rocznej ogólnopolskiej sesji profesorów teologii dogmatycznej, jaka się odbyła w Ołtarzewie u księży pallotynów dnia 24.X.1972 r. Ks. doc. dr hab. A. Zuberbier kierował obradami jako przewodniczący Sekcji. Ks. doc. dr hab. A. Skowronek mówił nt. *Współczesne tendencje teologii Eucharystii* (tekst referatu opubli-

kowany jest w niniejszym numerze). Tego samego dnia rozpoczęło się tamże trzydniowe sympozjum teologów pod hasłem: *Miłosierdzie Boże — Apostolstwo*. Ks. rektor J. Stępień wygłosił wprowadzający referat pt. *Apostolstwo w ujęciu biblijnym*. Ks. A. Zuberbier z pozycji dogmatyka ukazał *Odpowiedź człowieka na wezwanie miłosiernego Boga*. W sympozjum uczestniczył również o. dr J. Salij.

Na ogólnopolskim sympozjum dla duszpasterzy akademickich, zorganizowanym w Poznaniu w dniach 3—4.XI.1972 r. w ramach jubileuszu 750-lecia przybycia dominikanów do Polski, o. J. Salij miał prelekcję pt. *Nowa teologia i jej wartości duszpasterskie*. Także na zjeździe duszpasterzy akademickich w Krakowie w dniach 5—6.XII.1972 r. wystąpili pracownicy naukowci ATK. Ks. doc. dr hab. T. Ślipko, prodziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, w referacie pt. *Teologiczne podstawy nauki encykliki „Humanae vitae”* omówił przyczyny utrudniające zrozumienie właściwego sensu encykliki i stanowiące źródło konfliktów. Natomiast ks. dr J. Bajda w odczycie pt. *Niezmiennne normy etyki płciowej* wskazał na podkreślone w encyklice trwałe elementy moralności, mające zastosowanie przy normach szczegółowych. W odniesieniu do małżeństwa taką niezmienną wartością jest zawarta w jego istocie wewnętrzna relacja do Boga jako Stwórcy. Umieszcza ona małżeństwo wewnątrz stwórczej miłości Boga.

Koło Teologów przy Seminarium Duchownym we Wrocławiu urządziło 7—9.XII.1972 r. sympozjum poświęcone współczesnej filozofii człowieka, z udziałem m. in. ks. prof. dr. V. Miano, sekretarza rzymskiego Sekretariatu dla Niewierzących. Na zjeździe tym, który się zajął różnymi ujęciami człowieka (Teilharda de Chardin, fenomenologii, marksizmu, egzystencjalizmu i strukturalizmu), ks. doc. dr hab. M. Jaworski wyłożył koncepcję tomistyczną.

W dniach 8—10.XII.1972 r. obradowała w Gdańsku VI ogólnopolska konferencja muzykologiczna, na której ks. doc. dr hab. J. Pikulik wygłosił dwa wykłady z zakresu historii muzyki w Polsce. Podjął próbę rozwiązania zagadnienia struktur muzycznych występujących u polskich premonstratensów oraz zaprezentował mało znany *Graduał płocki* zachowany w manuskrypcie.

2. Współpraca międzyuczelniana

Na zaproszenie KUL pracownicy naukowci ATK byli recenzentami prac habilitacyjnych i doktorskich. Ks. prof. dr S. Grzybek uczestniczył dnia 27.XI.1972 r. w kolokwium habilitacyjnym ks. dr. W. Słomki, który przedstawił pracę pt. *Doświadczenie*

chrześcijańskie i jego rola w poznaniu Boga. Studium w świetle fenomenologicznej metody Husserla. Ks. doc. dr hab. T. Gogolewski brał udział dnia 16.XII.1972 r. w publicznej obronie rozprawy doktorskiej ks. mgr. K. Waloszczyka pt. *Zgromadzenie liturgiczne jako znak Kościoła*. Przygotował też recenzję pracy o. mgr. E. Martzalla pt. *Historiozbawcza koncepcja objawienia nadprzyrodzonego J. E. Kuhna* oraz ks. mgr. J. Krasa pt. *Struktura władzy w Kościele w nauczaniu papieża między I i II Soborem Watykańskim*, których obrona została wyznaczona na dzień 24.II i 17.III.1973 r. Ks. prof. dr J. Stępień recenzował pracę doktorską ks. mgr. H. Orдона nt. *Teologia Łukaszowej kompozycji Łk 1, 5—56 i Dz 10*, nad którą dyskusja odbyła się dnia 10.XII.1972 r.

3. Delegacje

Pracownicy naukowcy ATK reprezentowali Uczelnię na uroczystościach kościelnych w kraju, zarówno ogólnopolskich jak i lokalnych. Ks. doc. dr hab. J. Myśkow, prodziekan Wydziału Teologicznego, był delegatem na kongresie maryjnym w Niepokalanowie 13—14.VIII.1972 r. oraz 10.IX. — wspólnie z ks. doc. dr hab. T. Pawlukiem — na jubileuszu 50-lecia Zgromadzenia św. Michała Archanioła obchodzonym w Miejscu Piastowym. Również 10.IX. ks. prof. dr I. Subera, prorektor, obecny był przy uroczystej rekonstrukcji obrazu M. B. Miłosierdzia w Starej Wsi koło Brzozowa. Ks. rektor prof. dr J. Stępień udał się dnia 13.X. do Kalisza na uroczystości 100-lecia urodzin ks. L. Orione. Ks. rektor z ks. prorektorem wzięli też udział w nabożeństwie odprawionym dnia 15.X. w Oświęcimiu w pierwszą rocznicę beatyfikacji o. Kolbe. Tego samego dnia uczestniczyli w Krakowie na Wawelu w modlitwach o beatyfikację królowej Jadwigi.

Dnia 20.X.1972 r. ks. T. Gogolewski reprezentował ATK na akademii i uroczystościach kościelnych inaugurujących rok ak. zakładów teologicznych w Krakowie. W dniu 22.X. ks. prorektor I. Subera był na inauguracji r. ak. KUL. Dziekani trzech Wydziałów, ks. S. Grzybek, ks. K. Kłósak i ks. M. Żurowski, stanowili delegację Uczelni w Krakowie dnia 29.X. na obchodach z okazji 750-lecia działalności dominikanów w Polsce.

VIII. IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

1. Wieczór misyjny

Specjalizacja misjologii ATK zorganizowała dnia 22.X.1972 r. z okazji niedzieli misyjnej uroczysty wieczór misyjny, który się

odbył w sali przy kościele Wszystkich Świętych. Obszerne zagajenie wygłosił kierownik specjalizacji, ks. F. Zapłata, przypominając potrójny jubileusz przypadający w tym roku. Przed 350 laty, w 1622 r., za pontyfikatu papieża Grzegorza XV powstała w Rzymie Św. Kongregacja *De propaganda Fide*. W 1882 r., tj. 150 lat temu, P. Jaricot założyła w Lyonie tzw. Dzieło Rozkrzewiania Wiary, które w 1922 r., czyli przed 50 laty, Pius XI uznał, wraz z tzw. Dziełem św. Piotra Ap. dla Kleru Tubylczego i Dziełem św. Dzieciństwa, za „Dzieła Papieskie”

Po występie chóru akademickiego ks. dr R. Skowronek SCJ z Krakowa wygłosił prelekcję nt. *Geneza i znaczenie Kongregacji Ewangelizacji Ludów*. Z kolei wystąpił instrumentalny zespół pallotyński z Ołtarzewa oraz wyświetlony został film dokumentalny, ilustrujący problemy młodego Kościoła w Afryce. Akademię zakończyła wspólna pieśń misyjna *Usłysz nas* (słowa I. Świdy, muzyka ks. W. Kowalaka SVD). W wieczorze wzięło udział dużo księży, zakonnic i młodzieży spoza Uczelni. W celu spopularyzowania idei misyjnej organizatorzy spotkania rozdali wśród obecnych wydany przez ATK pełny tekst orędzia Ojca św. na światowy dzień misyjny.

2. Opłatek

Dnia 18.XII.1972 r. po południu w kościele na Bielanych spotkali się pracownicy i studenci ATK na wspólnym opłatku. Mszę św. koncelebrował ks. rektor J. Stępień z ks. prorektorem, dziekanami i przedstawicielami księży-studentów, zachęcając na początku do modlitwy o jedność społeczności akademickiej. W homilii rozwinął myśl o wspólnym szukaniu i odnajdywaniu Boga przez prawdę, piękno i miłość. Złożył też wszystkim życzenia świąteczne kierując je nie tylko do obecnych, ale także do wykładowców i młodzieży studiującej w punktach konsultacyjnych. Chór akademicki, który śpiewał w czasie Mszy św., wykonał następnie kilka kołęd: F. Nowowiejskiego *Witaj, Jezu, Anonimusa (XV w.)* *Wesoły nam, J. Maklakiewicza* *W szopie* F. Rączkowskiego *O, mili królowie*. Jedną ze studentek złożyła w imieniu młodzieży życzenia ks. rektorowi i całemu gronu profesorskiemu. Nastąpiło dzielenie się opłatkiem i wzajemne składanie życzeń.

Bezpośrednio potem zebrały się w Uczelni mniejsze grupy na tradycyjnej wigilii: chór akademicki, Koło Misyjne i studenci Wydziału Prawa Kanonicznego. W innych terminach zorganizowali własne opłatki studenci teologii ogólnej i Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej.

IX. SPRAWY STUDENCKIE

Na początku r. ak. dnia 2.X.1972 r. ks. rektor J. Stępień spotkał się z dziekanami Wydziałów, przedstawicielami organizacji młodzieżowych i studentami I roku. Przypomniał obowiązki młodzieży studiującej i zachęcił do gorliwej nauki oraz pracy w kołach naukowych i organizacjach studenckich. Dnia 9.X. ks. rektor wraz z ks. prorektorem odbyli zebranie z pracownikami pomocniczymi wszystkich Wydziałów. Ustalono opiekunów grup i kół naukowych, określono charakter ich działalności kładąc nacisk na udział w ogólnym profilu wychowawczym Uczelni. Zastanawiano się też nad udoskonaleniem form wykładu, w których skład powinny wchodzić dyskusje oraz przeprowadzanie sondażu wśród studentów na temat metodyki wykładania. Problematykę tę przestudiowano również na sympozjach metodologicznych, jakie w dniu 15.I.1973 r. miały miejsce jednocześnie na Wydziale Teologicznym i Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej.

17.XI. odbyło się zebranie starostów grup i prezesów kół naukowych, na którym wybrany został delegat młodzieży do Senatu. Dnia 27.XI. miało miejsce spotkanie miłośników teatru, którzy postanowili zbierać się co poniedziałek. Tego samego dnia dr M. Zajfen wygłosił wykład dla studentów I roku wszystkich Wydziałów pt. *Choroby weneryczne i ich zwalczanie*. Dnia 11.XII. dr W. Droszcz mówił nt. *Nikotyna i narkomania*, a doc. dr hab. A. Święcicki nt. *Alkoholizm jako zagrożenie społeczne*.

Dnia 6. XII. Koło Naukowe Katechetów zorganizowało spotkanie specjalizacji katechetycznej. Na rozpoczęcie ks. doc. dr hab. J. Charytański odprawił Mszę św. koncelebrowaną. Następnie przemówił ks. rektor ATK, który zwrócił uwagę na konieczność ujmowania katechezy w kontekście współczesnego życia i w odniesieniu do człowieka. Powinno się w większym stopniu uwzględniać porządek naturalny kształcąc postawę otwartą wobec całej rodziny ludzkiej. Ks. dr R. Murawski zapoznał z przebiegiem obrad europejskiej ekipy katechetycznej (Wiedeń, 22—26.V.), w których uczestniczył Ks. mgr K. Piwowski i podzielił się wrażeniami z pobytu w paryskiej parafii St. Sulpice, gdzie obserwował zwłaszcza liturgię, katechizację i życie wspólnotowe.

Na posiedzeniu Koła Naukowego Prawników w dniu 18. XII. B. Gałęzowski wygłosił referat pt. *Problem przestępczości wśród młodzieży w świetle wypowiedzi niektórych pracowników*. Tego samego dnia na zebraniu Koła Naukowego Filozofów J. Sidoruk mówił o pojęciu szczęścia według prof. W. Tatarkiewicza.

Dyskusyjny Klub Filmowy zbierał się co piątek w sali przy kościele Wszystkich Świętych na projekcje filmowe. Wprowadzające prelekcje wygłaszał oraz prowadził dyskusje red. dr M. Wojcie-

chow ski. Oddział PTTK organizował sporadyczne rajdy niedzielne.

Szczególnie ożywioną działalność rozwinął ostatnio chór akademicki, którego założycielem i opiekunem jest ks. dr Z. Piasecki. Na zaproszenie *Berliner Domkantorei* (Akademicki chór przy protestanckiej katedrze w Berlinie) oraz *Sühnenzeichen* (znana akcja pojednania) występował 17. XI. 1972 r. w Berlinie, następnego dnia w Einsiedel, a trzeciego w Karl-Marx-Stadt. Koncerty odbywały się m. in. w ramach liturgii protestanckiej oraz katolickiej. Program obejmował: G. Gorczycki, *Gaude Mater*; Wacław z Szamotuł, *Ach, mój niebieski Panie*; M. Górnika, *Radujcie się*; De Marzi, *Signore delle cime*; W. A. Mozart, *Ave verum*; St. Moniuszko, *Modlitwa, Krakowiak, Przylecieli sokołowie*; J. Haendel, *Jak przez śmierć* — fragment z *Oratorium „Mesjasz”*, J. S. Bach, *Chorał z „Pasji św. Mateusza”* nr 21; Z. Piasecki, *Cześć polskiej pieśni*; O. Żukowski, *Polonez*; M. Woźny, *Humoreska*; K. Prosnak, *Wiosna*. Z tym samym częściowo programem chór wystąpił 12. XI. w bazylice Najśw. Serca P. J. w Warszawie oraz 16. XI. w Paradyżu-Gościńkowie w drodze do NRD. Śpiewał też 10. XII. w kościele garnizonowym na Mszy św. z okazji wizytacji biskupiej. Z odrębnym programem pt. *Wieczór polskich kolęd* wystąpił: 13. I. 1973 r. w Seminarium Duchownym werbistów w Pięnieźnie, 14. I. w kościele Najśw. Serca P. J. i w kościele św. Józefa w Olsztynie, 15. I. w Domu Starców im. św. Franciszka Salezego w Warszawie, 20. I. w bazylice Najśw. Serca P. J. oraz 21. I. w kościele garnizonowym.

Przy ATK działa również duszpasterstwo akademickie, którym kieruje ks. mgr S. Stancel. W każdą niedzielę studenci spotykali się na Mszy św. o godz. 12 w kościele na Bielanych. Ponadto odbyły się miesięczne skupienia w Laskach i Świdrze, „andrzejki” w Porębie nad Zalewem Zegrzyńskim oraz wycieczka do Oltarzewa na sztukę J. Zawieyskiego pt. *Miecz obosieczny*.

Tadeusz Gogolewski